

PROFESORIUI DONATUI SAUKAI 80

Šiomet minėjome ilgamečio Lietuvių literatūros katedros profesoriaus, iškilaus lituanisto ir charizminio pedagogo Donato Saukos jubiliejinę sukaktį. Šia proga spalio 16 d. Vilniaus universiteto Filologijos fakultete buvo surengtas mokslinis seminaras „Mąstyti kitaip: Donato Saukos lituanistinės provokacijos“ ir akademinės lituanistų bendruomenės susitikimas su profesoriumi.

Seminaro dalyviai siekė atsiliiepti į profesoriaus idėjas, išdėstytas monografijose ir vadovėliuose, sustoti prie jo teiginių, hipotezių ir apibendrinimų, tikrinti jas iš kitų perspektyvų. Šiame žurnalo numeryje skelbiami straipsniai yra parengti tiesiogiai ar netiesiogiai tame seminare dalyvavusiųjų, įsitraukusiųjų į profesoriaus skatinamas minties provokacijas. Seminarą atidarė ir šį žurnalą pradeda Viktorija Daujotytė-Pakerienė, kuri aptaria prof. D. Sauką kaip kultūros figūrą, brėžia savitus profesoriaus intelektualinio portreto štrichus, išryškinančius jo lituanistinio palikimo vertę. Atsiliepimai į literatūrinės profesoriaus provokacijas apima lietuvių literatūros klasikos interpretacijas (A. Jurgutienės, D. Čiočytės straipsniai) ir lyginamąją perspektyvą, verčiančią, anot profesoriaus, negailestingai konfrontuoti su savimi, „kad būtume talpesni pasauliui“ (A. Peluritytės straipsnis). Kiti straipsniai telkiasi į tautosaką: Darius Kuolys tikrina profesoriaus hipotezę apie žodinės kūrybos pobūdžio ir socialinės-politinės valstybės sandaros ryšį Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, Vita Ivanauskaitė-Šeibutienė atsiliepia į profesoriaus mąstymą apie tautosakos pabaigą, Saulė Matulevičienė aptaria profesoriaus ir jo meto tautosakos tyrimams lygiagrečias ir su jais konfrontuojančias vizualines Lietuvos kaimo refleksijas.

Profesorius D. Sauka lituanistikoje yra palikęs įvairių pėdsakų, ne tik intelektualinių-mokslinių, bet ir emocinių, egzistencinių – savo mokinių, kolegų gyvenime, atmintyje. Šiuos pėdsakus atrodė svarbu užrašyti ir paskelbti šalia mokslinių straipsnių kaip liudijimą apie akademinio gyvenimo Universitete, Lietuvių literatūros katedroje atmosferą tuo metu, kai Profesorius ją veikė, kūrė ir lėmė. Atmosferą, kurioje brendo ir skleidėsi ne vieno dabartinio lituanisto ir jau neabejotinai didžiumos dabartinės Lietuvių literatūros katedros mokslininkų kūrybinė, intelektualinė savimonė. Kartu su šiais liudijimais skelbiama Profesoriaus kalba, pasakyta susitikimo metu akademinėi lituanistų bendruomenei.

Lietuvių literatūros katedra